

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» Республикалық Мемлекеттік Мекемесі
Экологиялық мониторинг департаменті

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

Қаңтар 2026 жыл

Астана, 2026 жыл

	МАЗМҰНЫ	Бет
	Алғы сөз	3
1	Қазақстан Республикасы атмосфералық ауаның сапасы мониторингі	4
1.1	Қазақстан Республикасы атмосфералық ауаның сапасын бағалау	4
1.2	Қазақстан Республикасы атмосфералық ауаның жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер	8
1.3	Қазақстан Республикасы аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы	14
2	Қазақстан Республикасы жер үсті сулары сапасы мониторингі	15
2.1	Қазақстан Республикасы жер үсті сулары сапасын бағалау	15
2.2	Қазақстан Республикасы жер үсті суларының жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары	18
3	Қазақстан Республикасы бойынша атмосфераның жерге жақын қабатының радиациялық гамма-фоны	20
	1 қосымша	21
	2 қосымша	22
	3 қосымша	23
	4 қосымша	23
	5 қосымша	24
	6 қосымша	25
	7 қосымша	25
	8 қосымша	26

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Қазақстан Республикасының аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдар мен халықты ақпараттандыруға арналған «Гидрометеорологиялық және экологиялық мониторингті дамыту» 039 бюджеттік бағдарламасының «Қоршаған орта жай-күйіне бақылау жүргізу» 100 ішкі бағдарламасы шеңберінде құрылады.

Бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Қалалар мен облыстар бөлінісінде ҚР Қоршаған орта объектілері сапасының жай-күйіне мониторинг жүргізу нәтижелері «Қазгидромет» РМК www.kazhydromet.kz ресми сайтында Қазақстан Республикасы өңірлердің қоршаған орта жай-күйі жөніндегі ақпараттық бюллетендерінде орналастырылған.

2019 жылдан бастап жеке желілерді ұйымдастырушылар ҚР ЭТРМ келісімі бойынша жеке автоматты станциялар/датчиктердің көмегімен Қазақстанның атмосфералық ауасының сапасын өлшеуді жүзеге асырады және мониторинг нәтижелері AirKz мобильді қосымшасына және «Қазгидромет» РМК интерактивті картасында көрсетіледі.

Қазіргі уақытта «Қазгидромет» РМК жоғарыда көрсетілген ақпараттық желісіне Қазақстанның жеке желілерінің 14 станциясының/өлшеу датчиктерінің деректері интеграцияланған.

1. Қазақстан Республикасы атмосфералық ауаның сапасы мониторингі

Қазақстан Республикасы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйіне бақылау республиканың 70 елді-мекенінде 175 бақылау бекетінде, оның ішінде: Астана (4), Ақтөбе (3), Алматы (4), Атырау (2), Тараз (4), Қарағанды (4), Балқаш (3), Жезқазған (2), Теміртау (3), Қостанай (2), Қызылорда (1), Ақтау (2), Павлодар (2), Екібастұз (1), Петропавл (2), Шымкент (4) қалаларында, Глубокое кентінде (1) 44 қол күшімен жұмыс істейтін бекеттерінде және Астана (6), Көкшетау (2), Атбасар (1), Степногорск (1), Щучинск (1), Бурабай к. (2), Ақсу к. (1), Бестөбе к.(1), Алматы (12), Талғар (1), Талдықорған (2), Жаркент (1), Ақтөбе (3), Қандыағаш (1), Хромтау (1), Шұбаршы к. (1), Кеңкияқ а. (1), Атырау (7), Құлсары (2), Жанбай а. (1), Индербор к. (1), Мақат к. (1), Ганюшкино а. (1), Өскемен (10), Алтай (1), Аягөз (1), Риддер (3), Семей (4), Шемонаиха (1), Ауэзов к. (1), Глубокое к. (1), Тараз (1), Жаңатас (1), Қаратау (1), Шу (1), Қордай а. (1), Орал (4), Ақсай (1), Бөрлі а. (1), Қарағанды (3), Абай (1), Балқаш (1), Жезқазған (1), Саран (1), Сатпаев (2), Теміртау (1), Қостанай (2), Арқалық (1), Жітіқара (1), Лисаковск (1), Рудный (2), Қарабалық к. (1), Қызылорда (2), Арал (1), Әйтеке би к. (1), Ақай а. (1), Төретам к. (1), Шиелі а. (1), Ақтау (2), Жаңаөзен (2), Бейнеу а. (1), Павлодар (5), Ақсу (1), Екібастұз (1), Петропавл (2), Шымкент (2), Кентау (1), Түркістан (3), Састөбе к. (1), Қызылсай а. (1) 131 автоматты бақылау бекеттерінде бақылау жүргізілді (1 қосымша).

Стационарлық бекеттерде және жылжымалы зертханалардың көмегімен атмосфералық ауаның ластану жай-күйіне РМ-2,5 қалқыма бөлшектері, РМ-10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, озон және күкірт сутегі және ауыр металдар сияқты ерекше ластаушы заттар анықталады.

1.1. 2026 жылғы қаңтар айына арналған Қазақстан Республикасы атмосфералық ауаның сапасын бағалау

2026 жылғы қаңтар айында 70 елді мекеннің ішінен 34 елді мекен атмосфералық ауаның төмен ластану деңгейіне, 23 елді мекен көтеріңкі ластану деңгейіне, 12 елді мекен жоғары ластану деңгейіне, 1 елді мекен өте жоғары ластану деңгейіне жатқызылды.

- **ластанудың өте жоғары деңгейіне** 1 елді мекен: Қарағанды қаласы;
- **ластанудың жоғары деңгейіне** 12 елді мекен: Алматы, Атырау, Өскемен, Риддер, Теміртау, Павлодар, Түркістан, Талғар, Астана, Абай қалалары Шұбаршы, Қызылсай кенттері жатады;
- **ластанудың көтеріңкі деңгейіне** 23 елді мекен: Шымкент, Ақтөбе, Ақтау, Қостанай, Семей, Талдықорған, Петропавл, Қызылорда, Тараз, Жезқазған, Балқаш, Сәтбаев, Жаркент, Құлсары, Арқалық, Жітіқара, Арал, Хромтау, Шу, Алтай қалалары, Жаңбай ауылы, Ганюшкино, Қарабалық кенттері жатады;
- **ластанудың төмен деңгейіне 34 елді мекен:** Көкшетау, Орал, Екібастұз, Атбасар, Жаңаөзен, Ақсу, Ақсай, Аягөз, Жаңатас, Қандыағаш, Қаратау, Кентау, Лисаковск, Рудный, Саран, Степногорск, Шемонаиха, Щучинск қалалары және Әйтеке би, Ақсу, Әуезов, Бестөбе, Бурабай, Глубокое, Индербор, Бейнеу, Састөбе, Төретам, Кеңкияқ, кенттері, Ақай, Бөрлі, Мақат, Қордай, Шиелі ауылдары жатады.

Қазақстан Республикасы атмосфералық ауаның көпжылдық кезеңдегі сапасын бағалау

Соңғы 5 жылда 2022-2026 жж. атмосфералық ауаның ластануының тұрақты жоғары деңгейі **Қарағанды, Алматы, Теміртау, Астана, Түркістан** қалаларында байқалады.

Негізгі ластаушы заттар:

Қарағанды қ. – қалқыма бөлшектер (шаң), РМ-2,5 қалқыма бөлшектері, РМ-10 қалқыма бөлшектері, көміртегі оксиді;

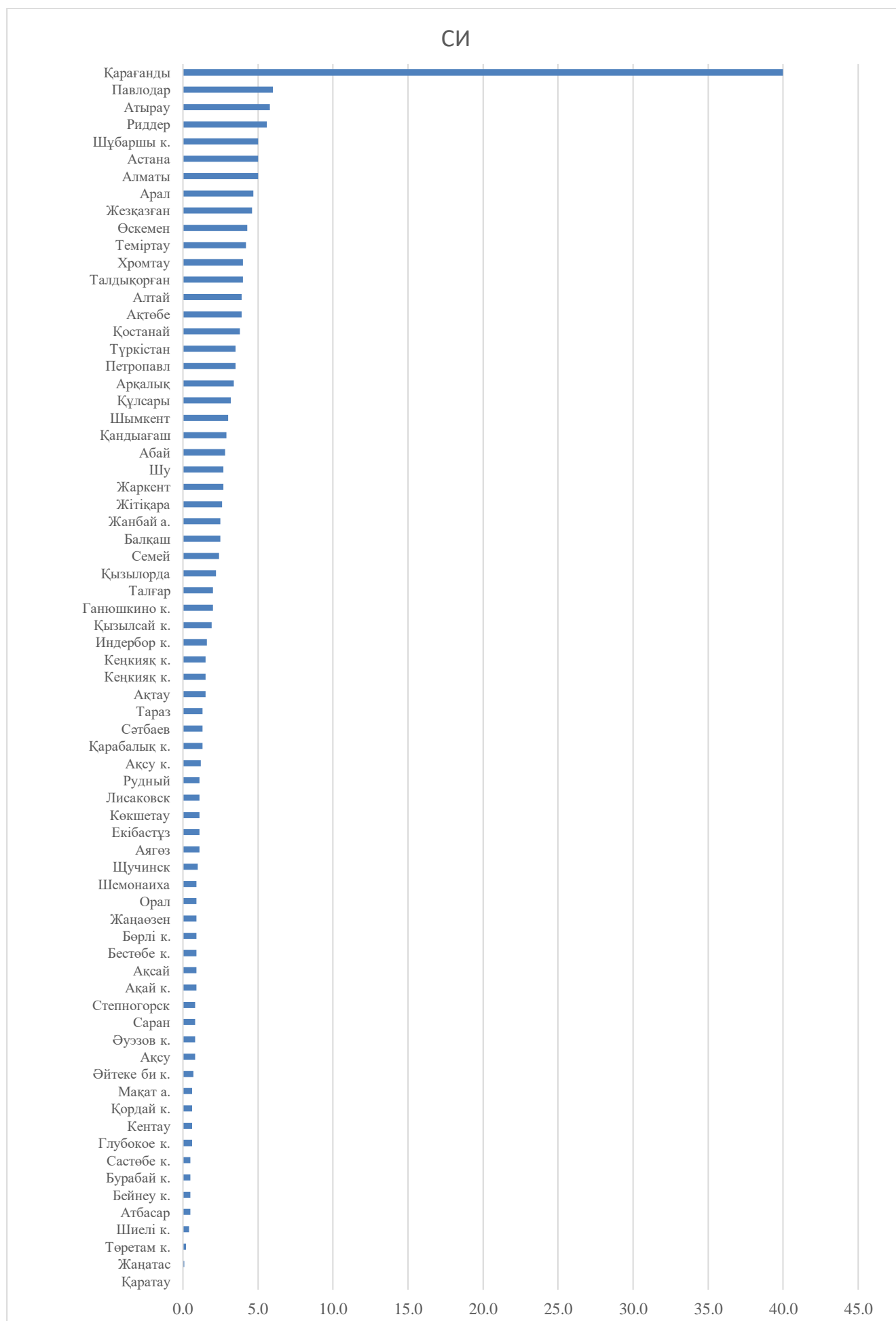
Алматы қ. – қалқыма бөлшектер (шаң), қалқыма бөлшектер РМ-2,5, қалқыма бөлшектер РМ - 10, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, озон;

Теміртау қ. – қалқыма бөлшектер (шаң), қалқыма бөлшектер РМ-2,5, қалқыма бөлшектер РМ-10, күкірт диоксиді, азот диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, күкіртсутек, фенол, аммиак;

Астана қ. – қалқыма бөлшектер РМ-2,5, қалқыма бөлшектер РМ - 10, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкіртсутек.

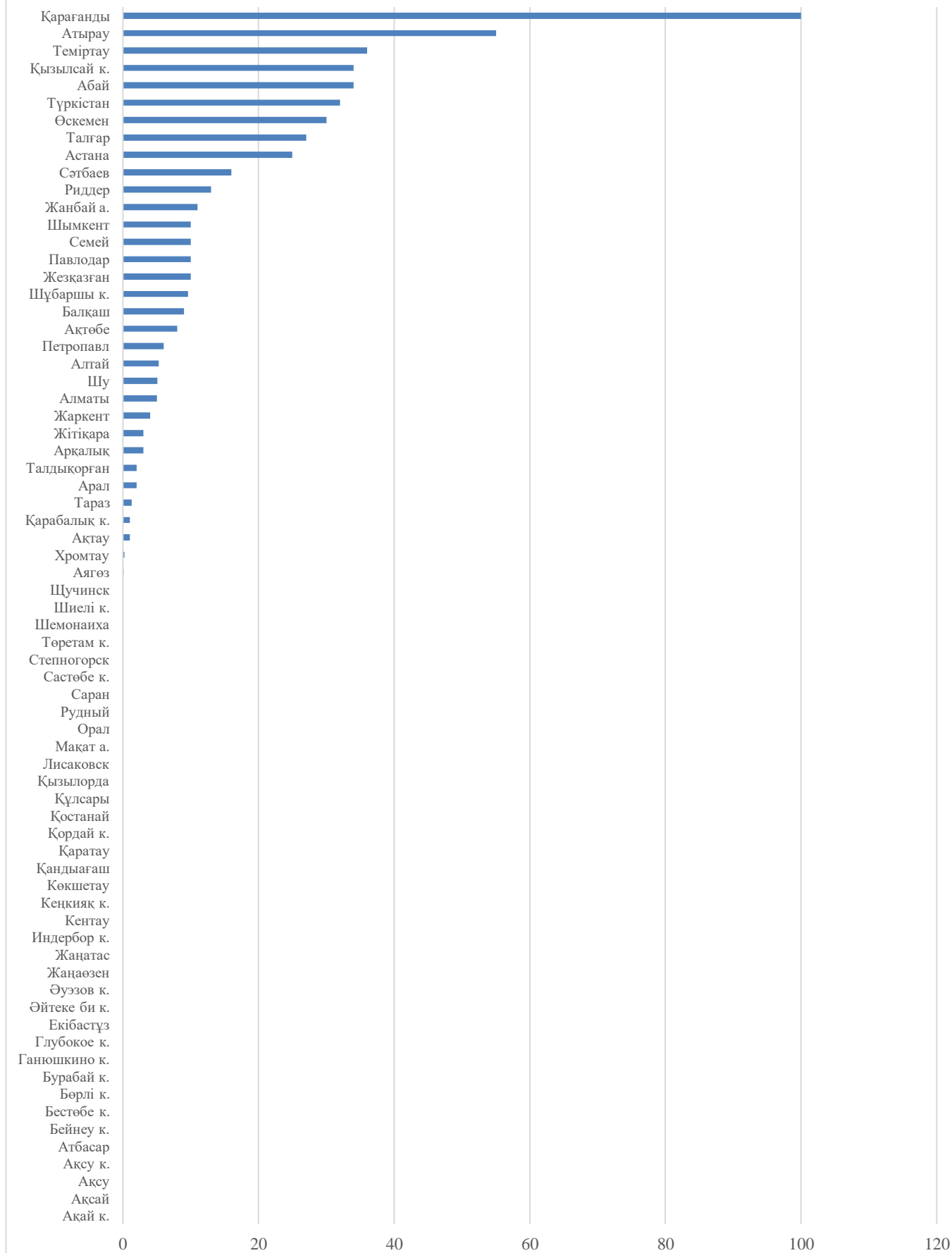
Түркістан қ. – қалқыма бөлшектер РМ-2,5, қалқыма бөлшектер РМ - 10, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, озон;

СИ

1 сур. 2026 жылғы қаңтардағы Қазақстан Республикасы елді-мекендерінің ластану деңгейі (стандартты индекс)

ЕЖҚ

2 сур. 2026 жылғы қаңтардағы Қазақстан Республикасы елді-мекендерінің ластану деңгейі (ең жоғары қайталанғыштық)

1.2 2026 жылғы қаңтар айындағы Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының жоғары ластану жағдайлары

ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитетіне керекті іс-шаралар қабылдау үшін жедел түрде хабарланды.

Атмосфералық ауаның жоғары ластануының (ЖЛ) 172 жағдайы тіркелді, оның ішінде: Қарағанды қаласы – 169 ЖЛ жағдайы, Атырау қаласы (жылжымалы зертхана нүктелерінде) – 3 ЖЛ жағдайы тіркелді.

Қоспа	Күні, айы, жылы	Уақыт, сағ.	Бекет нөмірі, жылжымалы зертхана нүктесі	Шоғыр		Жел		Температура, 0С	Атм. қысым, мм.сын.бағ.	ҚР ЭТРМ ЭРЖБК себебі және қабылданған шаралар
				мг/м3	ШЖШ-дан асу еселігі	Бағыт, град	Жыл., м/с			
Жоғары ластану (ЖЛ) жағдайлары										
Қарағанды қ.										
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	02.01.2026ж	21:20	№8 Зелинский көшесі, 23	1,6217	10,1	61,86	0,14	-7,0	720,17	<i>Ағымдағы айда 30 қаңтар 2026 жылы ЗТББ мамандары №8 ЛБП бекеті ауданында атмосфералық ауаға кешкі өлшеуді жүргізді. Көміртегі оксиді бойынша ШРК 2,8 ШРК, суспензияланған заттар бойынша 5,6 ШРК асып кеткені тіркелді. Бекеттер ауданында қоршаған ортаға теріс әсер ететін кәсіпорындар анықталмаған. Бекеттер жеке секторлар орналасқан ауданда орнатылған. Ластанудың жоғары болуының себебі жеке тұрғын үйлерді бөлудің төмен орналасқан көздері болып табылады, Қарағанды қаласы бойынша итиль түріндегі барлық жиі болатын ауа райы жағдайларын қиындатады.</i>
	03.01.2026ж	00:00		1,9069	11,9	63,42	0,19	-8,4	719,84	
	03.01.2026ж	00:20		3,2418	20,3	49,30	0,14	-8,9	719,91	
	03.01.2026ж	00:40		3,2872	20,5	99,42	0,23	-9,0	720,01	
	03.01.2026ж	01:00		2,9305	18,3	25,19	0,08	-8,8	719,94	
	03.01.2026ж	01:20		2,394	15,0	46,57	0,14	-9,0	719,96	
	03.01.2026ж	01:40		2,4362	15,2	55,61	0,14	-9,4	719,96	
	03.01.2026ж	02:00		2,6055	16,3	79,94	0,27	-9,5	719,87	
	03.01.2026ж	02:20		2,8474	17,8	65,18	0,21	-9,8	719,91	
	03.01.2026ж	02:40		1,9845	12,4	75,42	0,26	-9,5	719,88	
	03.01.2026ж	23:00		2,3663	14,8	72,32	0,24	-9,5	720,10	
	04.01.2026ж	00:20		1,6936	10,6	59,42	0,17	-9,7	720,45	
	04.01.2026ж	00:40		2,3110	14,4	63,04	0,17	-10,1	720,50	
	04.01.2026ж	01:00		1,7941	11,2	69,88	0,15	-10,1	720,51	
04.01.2026ж	01:20	1,6312	10,2	46,97	0,09	-9,9	720,52			
PM-10 қалқыма бөлшектері	03.01.2026ж	00:20	№8 Зелинский көшесі, 23	3,2463	10,8	49,30	0,14	-8,9	719,91	
	03.01.2026ж	00:40		3,2933	11,0	99,42	0,23	-9,0	720,01	
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	10.01.2026ж	01:40	№8 Зелинский көшесі, 23	1,6003	10,0	98,30	0,18	-8,5	721,52	<i>Бұл проблеманың шешімі қаланың жеке меншік үйлерінің баламалы отын түріне (газ), ал шағын және орта кәсіпорындардың орталықтандырылған газға көшуі немесе орталық жылытуға (ЖЭО) қосылуы болып табылады.</i>
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	01.18.2026ж.	19:20	Қарағанды қ, №8 ЛББ	2,4373	15,2	98,30	0,18	-8,5	721,52	
	01.18.2026ж.	19:40	Зелинский көшесі, 23	2,8662	17,9	32,08	0,11	-18,2	730	
	01.18.2026ж.	20:00	Зелинский көшесі, 23	4,0275	25,2	49,47	0,13	-18,5	730	
	01.18.2026ж.	20:20	Зелинский көшесі, 23	6,548	40,9	57,78	0,19	-19,3	729,93	

	01.18.2026ж.	20:40		4,5279	28,3	74,35	0,26	-19,7	729,76
	01.18.2026ж.	21:00		4,0735	25,5	91,31	0,25	-19,7	729,61
	01.18.2026ж.	21:20		3,5495	22,2	86,78	0,25	-19,8	729,4
	01.18.2026ж.	21:40		3,6484	22,8	53,15	0,12	-19,9	729,21
	01.18.2026ж.	22:00		3,3063	20,7	44,79	0,13	-19,9	729,02
	01.18.2026ж.	22:20		2,3013	14,4	78,03	0,14	-19,7	728,91
	01.18.2026ж.	22:40		2,6267	16,4	198,29	0,32	-19,6	728,98
	01.18.2026ж.	23:00		4,3018	26,9	91,71	0,30	-19,7	728,86
	01.18.2026ж.	23:20		4,1779	26,1	76,45	0,26	-20,3	728,72
	01.18.2026ж.	23:40		3,1346	19,6	140,81	0,26	-20,2	728,69
	01.19.2026ж.	00:00		3,1836	19,9	49,63	0,11	-20,1	728,55
	01.19.2026ж.	00:20		3,6258	22,7	35,64	0,08	-20,6	728,3
	01.19.2026ж.	00:40		2,9863	18,7	57,41	0,14	-20,4	728,23
	01.19.2026ж.	01:00		2,3385	14,6	94,00	0,29	-20,4	728,08
	01.19.2026ж.	01:20		1,7124	10,7	99,76	0,14	-20	727,89
	01.19.2026ж.	02:40		1,6317	10,2	133,84	0,25	-19,7	727,36
	01.19.2026ж.	03:00		1,6412	10,3	84,42	0,21	-20,1	727,3
	01.19.2026ж.	03:20		1,6719	10,4	98,93	0,26	-20,3	727,29
	01.19.2026ж.	03:40		1,7613	11,0	112,72	0,29	-20,2	727,29
PM-10 қалқыма бөлшектері	01.18.2026ж.	20:00		4,0346	13,4	57,78	0,19	-19,3	729,93
	01.18.2026ж.	20:20		6,561	21,9	74,35	0,26	-19,7	729,76
	01.18.2026ж.	20:40		4,537	15,1	91,31	0,25	-19,7	729,61
	01.18.2026ж.	21:00		4,0805	13,6	86,78	0,25	-19,8	729,4
	01.18.2026ж.	21:20		3,5552	11,9	53,15	0,12	-19,9	729,21
	01.18.2026ж.	21:40		3,6547	12,2	44,79	0,13	-19,9	729,02
	01.18.2026ж.	22:00		3,3126	11,0	78,03	0,14	-19,7	728,91
	01.18.2026ж.	23:00		4,3102	14,4	76,45	0,26	-20,3	728,72
	01.18.2026ж.	23:20		4,1842	13,9	140,81	0,26	-20,2	728,69
	01.18.2026ж.	23:40		3,1391	10,5	49,63	0,11	-20,1	728,55
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	01.19.2026ж.	00:00		3,1886	10,6	46,47	0,15	-20,4	728,42
	01.19.2026ж.	00:20		3,6305	12,1	35,64	0,08	-20,6	728,3
	01.24.2026ж.	07:00	№8 Зелинский көшесі, 23	1,7186	10,7	65,79	0,15	-23,1	722,15
	01.24.2026ж.	07:20		1,7615	11,0	52,26	0,13	-22,9	722,14
	01.24.2026ж.	19:20		1,7559	11,0	61,02	0,23	-15	721,95
	01.24.2026ж.	21:40		2,4038	15,0	65,33	0,16	-17	721,73
	01.24.2026ж.	22:00		1,7496	10,9	91,55	0,20	-17,4	721,64
	01.24.2026ж.	22:40		1,8606	11,6	61,41	0,12	-17,2	721,51
	01.24.2026ж.	23:00		1,6393	10,2	61,29	0,18	-16,7	721,43
	01.25.2026ж.	22:40		1,8133	11,3	14,11	0,04	-9,9	719,4
01.26.2026ж.	02:00	2,054		12,8	47,10	0,12	-10	719,19	
01.26.2026ж.	02:20	3,144		19,7	36,96	0,07	-9,7	719,15	
01.26.2026ж.	02:40	3,5282		22,1	25,75	0,08	-9,4	719,13	
01.26.2026ж.	03:00	2,4118		15,1	4,54	0,01	-9,6	719,16	
01.26.2026ж.	03:20	1,8714		11,7	35,87	0,05	-9,5	719,11	
01.26.2026ж.	03:40	1,7652		11,0	63,29	0,12	-9,3	719,14	

PM-10 қалқыма бөлшектері	01.26.2026ж.	02:20		3,1543	10,5	36,96	0,07	-9,7	719,15
	01.26.2026ж.	02:40		3,5365	11,8	25,75	0,08	-9,4	719,13
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	01.26.2026ж.	09:40	№8 Зелинский көшесі, 23	1,7857	11,2	18,37	0,04	-10,5	719,98
	01.26.2026ж.	10:00		1,8719	11,7	72,92	0,16	-10,3	720,01
	01.26.2026ж.	10:20		2,0999	13,1	29,54	0,08	-9,9	720,07
	01.26.2026ж.	10:40		1,8018	11,3	59,47	0,13	-9,2	720,16
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	01.26.2026ж.	23:20	№8 Зелинский көшесі, 23	2,8088	17,6	84,30	0,13	-11,4	721,96
	01.26.2026ж.	23:40		2,3639	14,8	96,80	0,15	-11,6	721,96
	01.27.2026ж.	00:00		2,1345	13,3	59,75	0,18	-11,8	722,02
	01.27.2026ж.	00:20		2,5745	16,1	106,90	0,22	-12	722,13
	01.27.2026ж.	00:40		2,2398	14,0	88,71	0,18	-12,1	722,19
	01.27.2026ж.	02:20		3,0137	18,8	87,14	0,35	-13,3	722,25
	01.27.2026ж.	02:40		3,8607	24,1	87,97	0,26	-13,8	722,18
	01.27.2026ж.	03:00		3,6528	22,8	60,37	0,14	-13,7	722,14
	01.27.2026ж.	03:20		3,1901	19,9	86,54	0,16	-13,6	722,17
	01.27.2026ж.	03:40		2,4951	15,6	67,73	0,12	-13,6	722,3
	01.27.2026ж.	04:00		2,2584	14,1	42,83	0,10	-13	722,23
	01.27.2026ж.	04:20		2,2243	13,9	26,64	0,09	-13	722,14
	01.27.2026ж.	04:40		3,2531	20,3	37,75	0,10	-13,4	722,12
	01.27.2026ж.	05:00		2,6433	16,5	79,00	0,20	-13,2	722,07
PM-10 қалқыма бөлшектері	01.27.2026ж.	02:20		1,9182	12,0	111,30	0,27	-13	722,07
	01.27.2026ж.	02:40		3,0231	10,1	87,14	0,35	-13,3	722,25
	01.27.2026ж.	03:00		3,8715	12,9	87,97	0,26	-13,8	722,18
	01.27.2026ж.	03:20		3,6587	12,2	60,37	0,14	-13,7	722,14
	01.27.2026ж.	04:40		3,1942	10,6	86,54	0,16	-13,6	722,17
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	01.28.2026ж.	20:20	№8 Зелинский көшесі, 23	3,2609	10,9	37,75	0,10	-13,4	722,12
	01.28.2026ж.	20:40		2,9445	18,4	107,71	0,25	-15,1	725,44
	01.28.2026ж.	21:00		2,0422	12,8	71,51	0,22	-14,9	725,51
	01.28.2026ж.	21:20		1,8988	11,9	27,90	0,10	-15	725,64
	01.28.2026ж.	21:40		3,1044	19,4	93,27	0,33	-15,1	725,81
	01.28.2026ж.	22:00		3,3106	20,7	104,99	0,34	-15,2	725,83
	01.28.2026ж.	22:20		2,636	16,5	95,48	0,30	-15,6	725,85
	01.28.2026ж.	22:40		2,5199	15,7	49,29	0,14	-15,2	725,96
	01.28.2026ж.	23:00		2,8062	17,5	98,52	0,18	-14,7	725,99
	01.28.2026ж.	23:20		2,4414	15,3	186,45	0,28	-14,3	726,08
	01.28.2026ж.	23:40		2,1054	13,2	215,94	0,31	-14,2	726,14
	01.29.2026ж.	00:00		1,771	11,1	139,97	0,23	-14,8	726,33
	01.29.2026ж.	00:20		2,0953	13,1	143,41	0,43	-15	726,48
	01.29.2026ж.	01:40		2,2794	14,2	115,72	0,30	-15,7	726,56
PM-10 қалқыма бөлшектері	01.28.2026ж.	21:20		1,8996	11,9	175,41	0,31	-16,3	727,02
	01.28.2026ж.	21:40		3,1088	10,4	93,27	0,33	-15,1	725,81
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	01.29.2026ж.	19:40	№8 ЛББ Зелинский көшесі, 23	3,3152	11,1	104,99	0,34	-15,2	725,83
	01.29.2026ж.	20:00		1,8063	11,3	38,41	0,11	-11,9	729,67
	01.29.2026ж.	20:40		1,8385	11,5	91,51	0,23	-12,5	729,62
				3,2564	20,4	108,79	0,48	-14,1	729,38

	01.29.2026ж.	21:00		2,8187	17,6	54,45	0,10	-14,9	729,38
	01.29.2026ж.	21:20		2,2558	14,1	81,37	0,24	-14,5	729,3
	01.29.2026ж.	22:20		2,5349	15,8	115,69	0,55	-17,6	729,1
	01.29.2026ж.	22:40		2,1763	13,6	125,33	0,63	-18,6	729,07
	01.29.2026ж.	23:00		2,5073	15,7	78,69	0,28	-18,3	729,1
	01.29.2026ж.	23:20		2,9627	18,5	107,93	0,46	-18,4	729,03
	01.29.2026ж.	23:40		3,5494	22,2	112,17	0,50	-18,8	729,04
	01.30.2026ж.	00:00		2,9459	18,4	112,34	0,41	-18,7	729,1
	01.30.2026ж.	00:20		3,7151	23,2	108,97	0,50	-18,7	729,1
	01.30.2026ж.	00:40		1,9061	11,9	82,87	0,24	-18,6	729,08
	01.30.2026ж.	01:00		1,8891	11,8	49,27	0,22	-17,9	729,01
	01.30.2026ж.	01:20		3,16	19,8	84,77	0,24	-17,8	728,92
	01.30.2026ж.	01:40		2,9495	18,4	57,86	0,16	-17,5	728,79
	01.30.2026ж.	02:00		2,4819	15,5	90,70	0,33	-18,2	728,68
	01.30.2026ж.	02:20		3,0107	18,8	46,11	0,15	-19,1	728,54
	01.30.2026ж.	02:40		2,2107	13,8	70,55	0,23	-18,7	728,48
	01.30.2026ж.	03:00		1,6781	10,5	67,60	0,21	-19,1	728,48
	01.30.2026ж.	03:20		2,0488	12,8	60,80	0,20	-19,8	728,48
	01.30.2026ж.	03:40		2,0208	12,6	125,80	0,72	-20,2	728,5
	01.30.2026ж.	07:20		1,8835	11,8	119,63	0,62	-21,2	727,53
	01.30.2026ж.	07:40		1,8484	11,6	90,72	0,37	-21,3	727,58
	01.30.2026ж.	08:00		2,3142	14,5	106,53	0,47	-20,8	727,53
	01.30.2026ж.	08:20		1,9718	12,3	68,33	0,33	-20,6	727,47
	01.30.2026ж.	10:00		3,0317	18,9	95,07	0,35	-18,0	727,10
	01.30.2026ж.	10:20		3,2902	20,6	79,32	0,23	-16,2	727,02
	01.30.2026ж.	10:40		2,9289	18,3	102,26	0,21	-14,3	726,88
	01.30.2026ж.	11:00		2,8700	17,9	47,47	0,12	-11,8	726,70
	01.30.2026ж.	11:20		2,6521	16,6	51,78	0,18	-10,0	726,63
	01.30.2026ж.	11:40		2,0148	12,6	54,71	0,12	-8,7	726,57
PM-10 қалқыма бөлшектері	01.29.2026ж.	20:40		3,2609	10,9	108,79	0,48	-14,1	729,38
	01.29.2026ж.	23:40		3,5525	11,8	112,17	0,50	-18,8	729,04
	01.30.2026ж.	00:20		3,7188	12,4	108,97	0,50	-18,7	729,1
	01.30.2026ж.	01:20		3,1637	10,5	84,77	0,24	-17,8	728,92
	01.30.2026ж.	02:20		3,0151	10,1	46,11	0,15	-19,1	728,54
	01.30.2026ж.	10:00		3,0362	10,1	95,07	0,35	-18,0	727,10
	01.30.2026ж.	10:20		3,2948	11,0	79,32	0,23	-16,2	727,02
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	30.01.2026ж.	20:20	№8 ЛББ Зелинский көшесі, 23	1,7103	10,7	74,35	0,28	-12,6	724,96
	30.01.2026ж.	22:00		1,7397	10,9	97,73	0,39	-14,1	724,49
	30.01.2026ж.	23:00		2,7806	17,4	90,16	0,37	-13,8	724,09
	30.01.2026ж.	23:20		2,5066	15,7	108,08	0,42	-14,8	724,07
	30.01.2026ж.	23:40		1,6113	10,1	102,02	0,39	-14,6	724,03
	31.01.2026ж.	02:00		1,8125	11,3	119,53	0,46	-15,6	723,31
	31.01.2026ж.	02:20		1,6979	10,6	116,45	0,51	-16,2	723,25
	31.01.2026ж.	21:00		2,1047	13,2	79,38	0,32	-8,2	721,59
	31.01.2026ж.	21:20		3,1538	19,7	107,21	0,43	-9,1	721,58

	31.01.2026ж.	21:40	4,3949	27,5	96,31	0,33	-9,2	721,57
	31.01.2026ж.	22:00	4,1382	25,9	64,24	0,16	-9,2	721,6
	31.01.2026ж.	22:20	3,7863	23,7	45,42	0,14	-9,2	721,64
	31.01.2026ж.	22:40	5,5987	35,0	125,46	0,51	-9,7	721,62
	31.01.2026ж.	23:00	4,6636	29,1	98,60	0,46	-9	721,58
	31.01.2026ж.	23:20	1,8842	10,7	81,05	0,30	-8,2	721,55
PM-10 қалқыма бөлшектері	31.01.2026ж.	21:20	3,1596	10,5	107,21	0,43	-9,1	721,58
	31.01.2026ж.	21:40	4,404	14,7	96,31	0,33	-9,2	721,57
	31.01.2026ж.	22:00	4,1462	13,8	64,24	0,16	-9,2	721,6
	31.01.2026ж.	22:20	3,7954	12,7	45,42	0,14	-9,2	721,64
	31.01.2026ж.	22:40	5,623	18,7	125,46	0,51	-9,7	721,62
	31.01.2026ж.	23:00	4,6761	15,6	98,60	0,46	-9	721,58
Барлығы: 169 ЖЛ								

Атырау қаласы бойынша жоспардан тыс шығу – 3 ЖЛ жағдайлары.

Қоспа	Күні, айы, жылы	Уақыт,	Бекет нөмірі, жылжымалы зертхана нүктесі	Шоғыр		Жел		Температура, 0С	Атм. қысым, мм.сын.бағ.	ҚР ЭТРМ ЭРЖБК себебі және қабылданған шаралар
				мг/м3	ШЖШ-дан асу еселігі	Бағыт, град	Жыл., м/с			
Жоғары ластану (ЖЛ) жағдайлары										
Атырау қ.										
Күкіртті сүегі	25.01.2026ж.	19:40	Жоспардан тыс сынама алу нүктесі: Атырау қаласы, Кеңөзек ауылдық округі, Тасқала елді мекені	0,14	17,5	29	2,5	-9	765	<p>«Қазгидромет» РМК-мен атмосфералық ауа сапасына мониторинг жұмыстары төмендегі аумақтарда жүргізілді: Кеңөзек ауылдық округіне қарасты Тасқала ауылы; Тасқала ауылына іргелес аумақ; Химпосёлок ауданы.</p> <p>Сынама алу барысында Атырау қаласына қарасты Тасқала ауылында күкіртсутегі көрсеткіші бойынша 17,5 есе, Тасқала ауылына іргелес аумақта 15,0 есе, ал Химпосёлок ауданында 36,3 есе артық тіркелген.</p> <p>Айта кетейік, аталған елді мекендер «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-нің маңында орналасқан.</p> <p>Қазіргі таңда Департамент тарапынан Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінің талаптарын сақтай отырып, АМӨЗ ЖШС- не қатысты жоспардан тыс тексеру жұмыстары жүргізіліп жатыр.</p> <p>Атмосфералық ауаның жоғары ластану фактілері бойынша материалдар Атырау облысының санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаментіне тиісті шаралар қабылдау, кінәлі тұлғаларды әкімшілік жауапкершілікке тарту, көрсетілген аумақтарда ауа мониторингін жүргізу, сондай-ақ өз құзыреті шегінде қажетті шаралар мен басқарушылық шешімдер қабылдау үшін жолданды.</p>
	25.01.2026ж.	19:51	Жоспардан тыс сынама алу нүктесі: Кеңөзек ауылдық округі, Тасқала елді мекені (автожол жиегі)	0,12	15,0	29	2,5	-9	765	
	25.01.2026ж.	20:23	Жоспардан тыс сынама алу нүктесі: Химпоселок елді мекені	0,29	36,3	29	2,5	-9	765	
Барлығы: 3 ЖЛ жағдайлары										

1.3 Қазақстан Республикасы аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның 2026 жылғы қаңтар айына арналған химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 47 метеостанцияда (МС) жүргізілді.

Төменде жауын-шашынның химиялық құрамы туралы ақпарат берілген.

Иондар мөлшері. Ең үлкен жалпы минерализация Қаратау МС (Жамбыл) – 258 мг/л, ең төменгі – 17 мг/л көрсеткіші Семипалатинск МС (Абай облысы) белгіленді. Басқа метеостанцияларда жалпы минерализация мөлшері 22 – 231 мг/л шамасында болды.

Қазақстан Республикасы территориясы бойынша орташа жауын шашын құрамында сульфаттар 20,7 %, хлоридтер 10,1 %, нитраттар 4,4 %, гидрокарбонаттар 36,4 %, аммоний 2,5 %, натрий иондары 6,0 %, калий иондары 3,3 %, магний иондары 3,0 %, кальций иондары 13,5 % болды.

Аниондар. Ең үлкен сульфаттар (48 мг/л) шоғырлары Каменка МС (Батыс Қазақстан) байқалды. Ең үлкен хлоридтер (41,4 мг/л) шоғырлары Балқаш МС (Қарағанды облысы) байқалды. Басқа метеостанцияларда сульфаттар құрамы 0,4 – 38,6 мг/л, хлоридтер 0,9 – 21 мг/л шамасында болды.

Ең үлкен нитраттар шоғырлары (11,4 мг/л) Балқаш МС (Қарағанды облысы), гидрокарбонаттар (141,5 мг/л) – Қаратау МС (Жамбыл облысы) байқалды. Басқа метеостанцияларда нитраттар құрамы 0,6 – 9,8 мг/л, гидрокарбонаттар құрамы 1,8 – 80 мг/л шамасында болды.

Катиондар. Ең үлкен аммоний шоғыры (12,9 мг/л) Қаратау МС (Жамбыл облысы) байқалды. Басқа метеостанцияларда аммоний құрамы 0,5 – 4,1 мг/л шамасында болды.

Ең үлкен натрий (24,1 мг/л) мен калий (16,4 мг/л) шоғырлары Балқаш МС (Қарағанды облысы) байқалды. Басқа метеостанцияларда натрий құрамы 1,0 – 13,1 мг/л, калий 0,4 – 9,8 мг/л шамасында болды.

Ең үлкен магний (9,5 мг/л) Қаратау МС (Жамбыл облысы) байқалды, кальций (37,4 мг/л) Аққум МС (Ақтөбе облысы) байқалды.

Ал басқа метеостанцияларда магний құрамы 0,4 – 6,4 мг/л, кальций 1,4 – 29,2 мг/л шамасында болды.

Микроэлементер. Ең үлкен қорғасын шоғыры 13,6 мкг/л Жезқазған МС (Ұлытау облысы) байқалды. Басқа метеостанцияларда қорғасын құрамы 0,0 – 4,2 мкг/л шамасында болды.

Ең үлкен мыс шоғыры 123 мкг/л Жезқазған МС (Ұлытау облысы) байқалды, басқа метеостанцияларда мыс құрамы 0,0 – 9,1 мкг/л шамасында болды.

Ең үлкен күшән шоғыры 38,7 мкг/л Балқаш МС (Қарағанды) байқалды, басқа метеостанцияларда құрамы 0,0 – 6,4 мкг/л шамасында болды.

Ең үлкен кадмий шоғыры Жезқазған МС (Ұлытау облысы) – 7,7 мкг/л, басқа метеостанцияларда 0,0 – 0,6 мкг/л шамасында болды.

Меншікті электрөткізгіштігі.

Қазақстан аумағында атмосфералық жауын-шашынның меншікті электрөткізгіштігі 28,5 мкСм/см Семипалатинск МС (Абай облысы) – 426 мкСм/см Балқаш МС (Қарағанды) аралығында ауытқыды.

Қазақстан аумағында жауын-шашында рН мәні орташа шамасы 6,7 құрайды.

2. Қазақстан Республикасы жер үсті су сапасының мониторингі

Жер үсті суларының гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша су сапасын бақылау **214** гидрохимиялық тұстамада орналасқан **80** су объектісінде жүргізілген, олар: **70** өзен және **3** арна.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 60-қа дейін физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.*

Гидробиологиялық (токсикологиялық) көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының су сапасы мониторингі Қарағанды, Шығыс Қазақстан, Атырау облыстары аумақтарындағы **16** су объектісінде жүргізілді. Зерттелетін объектідегі судың өткір уыттылығын анықтауға арналған **41** сынама талданды.

2026 жылғы қаңтар айы бойынша су объектілерінің тізімі

Барлығы 80 объектілері:

- **77 өзен:** Қара Ертіс, Ертіс, Усолка, Бұқтырма, Үлбі, Глубочанка, Красноярка, Оба, Тихая, Брекса, Емел, Аягөз, Үржар, Ор, Қарғалы, Темір, Ембі, Елек, Шаған, Деркөл, Қараөзен, Сарыөзен, Шыңғырлау, Жайық, Перетаска тармағы, Яик тармағы, Қиғаш, Шаронова тармағы, Нұра, Қара Кеңгір, Шерубайнұра, Соқыр, Есіл, Жабай, Беттібұлақ, Қылшықты, Шағалалы, Сілеті, Ақсу (Ақмола облысы), Ақбұлақ, Сарыбұлақ, Тобыл, Торғай, Әйет, Тоғызақ, Үй, Обаған, Желқуар, Торғай, Іле, Кіші Алматы, Үлкен Алматы, Есентай, Шарын, Шілік, Түрген, Текес, Қорғас, Қаратал, Ақсу (Алматы облысы), Лепсі, Баянкөл, Қарқара, Талғар, Темірлік, Есік, Қаскелен, Талас, Аса, Шу, Тоқташ, Ақсу (Жамбыл облысы), Қарабалта, Сырдария, Бадам, Келес, Арыс, Қатта Бугун, Ақсу (Түркістан облысы) өзендері.

- **3 су арна:** Нұра-Есіл, Көшім, Қ.Сәтпаев атындағы арналары.

2.1 2026 жылғы қаңтар айындағы Қазақстан Республикасының жер үсті суларының сапасын бағалау

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады (5-қосымша).

ҚР су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

Су сапасының сыныбы*	Су пайдалану санаттарының сипаттамасы	2026 жылғы қаңтар айындағы су объектілері және сапа көрсеткіштері
1 сынып (өте жақсы сапа)	- бұл кластағы жер үсті сулары су пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) арналған.	8 су объектісі (8 өзен): Үлкен Алматы, Қаскелен, Талғар, Ақсу (Алматы обл.), Қара Ертіс, Үржар, Ақсу (Түркістан обл.), Қатта –бүгүн

		өзендері
2 класс	Адам іс-әрекетінен аз дәрежеде әсері тиген және суды пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) жарамды жер үсті сулары. Ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін қарапайым су дайындау әдістері қажет.	1 су объектісі (1 өзен): Шілік (<i>жалпы фосфор</i>) өзені
3 сынып (орташа ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы суды албырт балықтарын өсіру үшін пайдалану қажет емес, ал оларды ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін тазартудың неғұрлым тиімді әдістері қажет. Суды пайдаланудың барлық басқа санаттары үшін (рекреация, суару, өнеркәсіп) осы кластың түрлері шектеусіз жарамды.	37 су объектісі (35 өзен, 2 арна): Шу (<i>ОБТ5, ОХТ, сульфаттар, магний, жалпы темір</i>), Тоқташ (<i>ОХТ , минерализация, құрғақ қалдық сульфаттар, магний, жалпы темір</i>), Кіші Алматы (<i>магний, мыс</i>), Есентай (<i>мыс</i>), Іле (<i>магний, мыс</i>), Шарын (<i>магний</i>), Текес (<i>жалпы фосфор, жалпы темір, мыс</i>), Қорғас (<i>жалпы фосфор , жалпы темір</i>), Баянкөл (<i>мыс</i>), Есік (<i>мыс</i>), Қарқара (<i>магний, мыс</i>), Түрген (<i>мыс</i>), Темірлік (<i>мыс</i>), Лепсі (<i>жалпы темір</i>), Қаратал (<i>жалпы темір</i>), Үй (<i>минерализация, магний, сульфаттар</i>), Бұқтырма (<i>марганец</i>), Еміл (<i>ОБТ5, магний, сульфаттар, мыс, марганец, фторидтер</i>), Аягөз (<i>магний, мыс, сульфаттар</i>), Жайық (<i>ОБТ5, ОХТ, магний, фосфаттар, жалпы темір</i>), Перетаска тар.(<i>ОБТ5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері</i>), Яик тар.(<i>ОБТ5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері</i>), Қиғаш (<i>ОБТ5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері</i>), Шаронова тар. (<i>ОБТ5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері</i>), Шаған (<i>фосфаттар, ОБТ5</i>), Деркөл (<i>фосфаттар, ОБТ5, магний</i>), Елік (<i>фосфаттар, ОБТ5, магний</i>), Шыңғырлау (<i>ОБТ5, магний</i>), Сарыөзен (<i>ОБТ5, жалпы темір, магний</i>), Қараөзен (<i>жалпы темір</i>), Сырдария (<i>минерализация, құрғақ қалдық, сульфаттар, жалпы темір, мыс, магний</i>), Бадам (<i>аммоний – ионы</i>), Арыс (<i>аммоний –ионы</i>), Ертіс (Павлодар обл.) (<i>мыс</i>), Усолка (<i>мыс</i>) өзендері К.Сатпаева атындағы (<i>сульфаттар, магний, жалпы темір, марганец, мыс</i>), Көшім (<i>ОБТ5, жалпы темір</i>) каналдары
4 сынып (ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы сулар гидроэнергетика, тау-кен өндірісі, гидротранспортты қоса алғанда, суару және өнеркәсіптік су пайдалану үшін ғана жарамды. Суды пайдаланудың осы класындағы суды ауыз су-шаруашылық мақсатына	16 су объектісі (15 өзен , 1 канал): Бетібұлақ (<i>ОБТ5</i>), Жабай (<i>ОБТ5, аммоний –ионы, мырыш</i>), Шағалалы (<i>аммоний –ионы, мырыш</i>), Талас (<i>қалқыма заттар</i>), Нұра (Қарағанды обл.) (<i>минерализация</i>), Торғай (<i>ОБТ5</i>), Елік (Ақтөбе обл.) (<i>хром</i>)

	пайдалану үшін су қабылдағыштардағы суды қарқынды (терең) дайындау қажет.	(6+), фенолдар), Қарғалы (фенолдар), Ембі (фенолдар), Темір (фенолдар), Ор (фенолдар), Ертіс (ШҚО) (марганец), Красноярка (мырыш), Оба (мырыш), Есіл (СҚО) (фенолдар) өзендері Нұра –Есіл (ОБТ5, қалқыма заттар) каналы
5 сынып (өте ластанған)	-бұл кластағы суларды тек өнеркәсіптік суды пайдалану және суару мақсаттары үшін тұндыру карталарында тұндыру әдістерін қолдану кезінде пайдалануға болады.	6 су объекісі (6 өзен): Нұра (Ақмола обл.) (минерализация), Силеті (ОХТ), Қарабалта (сульфаттар), Қара Кенгір (аммоний –ионы, минерализация, құрғақ қалдық), Әйет (минерализация), Тоғызак (минерализация) өзендері
6 сынып (жоғары ластанған)	-бұл кластағы суларды тек гидроэнергетика, су көлігі мақсаттары үшін, су сапасының стандарттарын сақтауды қажет етпейтін пайдалы қазбаларды өндіру процестерінде пайдалануға болады. Басқа мақсаттар үшін суды пайдаланудың осы класындағы су ұсынылмайды.	17 су объекісі (17 өзен): Есіл (Ақмола обл.) (ОБТ5), Ақбулақ (ОБТ5), Сарыбулақ (ОБТ5), Ақсу (Ақмола обл.) (минерализация, хлоридтер), Қылшықты (хлоридтер), Аса (қалқыма заттар), Ақсу (Жамбыл обл.) (қалқыма заттар), Соқыр (хлоридтер, нитраттар, нитриттер, аммоний –ионы, фосфаттар, жалпы фосфор), Шерубайнұра (ОХТ, хлоридтер, нитраттар, нитриттер, аммоний –ионы, фосфаттар, жалпы фосфор), Тобыл (минерализация, хлоридтер, магний, құрғақ қалдық), Обаған (минерализация, магний, хлоридтер), Желкуар (хлоридтер), Брекса (мырыш), Тихая (мырыш), Үлбі (мырыш), Глубочанка (мырыш), Келес (қалқыма заттар) өзендері.

*«Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ Бұйрық).

ҚР жер үсті су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар қалқыма заттар, ОХТ, ОБТ5, тұз құрамындағы басты иондар (магний, хлоридтер, құрғақ қалдық, минерализация, сульфаттар), биогенді және органикалық қосылыстар (аммоний-ионы, жалпы фосфор, фосфаттар, жалпы темір), ауыр металдар (марганец, мырыш, мыс), фенолдар және мұнай өнімдері болып табылады.

2.2. 2026 жылғы қаңтар айындағы Қазақстан Республикасы жер үсті суларының жоғары ластану және экстремалды жоғары ластану жағдайлары

ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитетіне қажетті іс-шаралар қабылдау үшін жедел түрде хабарланды.

Жер үсті суларының **4 су объектісінде 12 ЖЛ жағдайы:** Желқуар өзені (Қостанай облысы) – **1 ЖЛ** жағдайы, Тобыл өзені (Қостанай облысы) – **2 ЖЛ** жағдайы, Соқыр өзені (Қарағанды облысы) – **3 ЖЛ** жағдайы, Шерубайнұра өзені (Қарағанды облысы) – **6 ЖЛ** жағдайы тіркелді.

Жер үсті суларының жоғары ластану және экстремалды жоғары ластану жағдайлары

Су объектілерінің атауы, бақылау орындары, тұстамалары, облыс	ЖЛ/ЭЖЛ саны	Су сынамаларын алу күні, айы, жылы	Сараптама жүргізу күні, айы, жылы	Ластанушы заттар			ҚР ЭТРМ ЭРЖБК себебі және қабылданған шаралар
				Атауы	Өлшем бірлігі	Шоғыр, мг/дм ³	
Желқуар өзені, Қостанай облысы, Чайковский с. тұстамасы, с/б тұстамасында селодан ОШ қарай 0,5 км	1 ЖЛ	19.01.2026	22.01.2026	Хлоридтер	мг/дм ³	502,0	Желқуар өзені, Қостанай облысы, Чайковский с. тұстамасы, с/б тұстамасында селодан ОШ қарай 0,5 км су сынамасы алынды. Себебі: табиғи жағдай Концентрациясы: хлоридтер: 510,5 Мәртебесі: 1 ЖЛ расталды
Тобыл өзені, Қостанай облысы, Аққарға к., ауылдан ОШ қарай 1 км, г/б тұстамасында	1 ЖЛ	20.01.2026	22.01.2026	Хлоридтер	мг/дм ³	3850,0	Тобыл өзені, Қостанай облысы, Аққарға к., ауылдан ОШ қарай 1 км, г/б тұстамасында су сынамасы алынды. Себебі: табиғи жағдай Концентрациясы: хлоридтер: 3686,8; минерализация: 7780,5 Мәртебесі: 2 ЖЛ расталды
	1 ЖЛ	20.01.2026	22.01.2026	Минерализация	мг/дм ³	7785,2	
Соқыр өзені, Қарағанды облысы Қаражар а. маңындағы автожол көпірі	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Аммоний-ионы	мг/дм ³	17,0	«Қарағанды су» ЖШС, «Саранская» кенішінде және «Қармет» АҚ-да тексерулер ашылды. Шығарулардан сынамалар алынды. Стандарттардың асып кетуі анықталған жоқ.
	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Нитраттар	мг/дм ³	57,8	

	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Нитриттер	мг/дм ³	6,701	«Капиталстрой» ЖШС-нің тексеруі тіркелген, бірақ директор науқастанып, жұмыста жоқ деп актке қол қоймайды. 2025 жылдың желтоқсан айында «Қарағанды Су» ЖШС және «Қармет» АҚ Саранск кенішінің төгінділерінен алынған сынамалар нормативтен асып кеткен жоқ. Ағымдағы жылдың ақпан айында «Капиталстрой» ЖШС-ге талаптар сәйкестігіне жүргізілетін тексеру жоспарланған.
Шерубайнұра Қарағанды Шерубайнұра өз. сағасы, Асыл а. 2,0 км төмен	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Жалпы фосфор	мг/дм ³	1,587	«Шахтинскводоканал» ЖШС-да тексеру жабық, өзенге төгінді жүргізілмейді, сондықтан су объектісін биокорлар толтыруда..
	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Фосфаттар	мг/дм ³	4,862	
	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Аммоний- ионы	мг/дм ³	14,6	
	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Нитраттар	мг/дм ³	53,2	
	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	Нитриттер	мг/дм ³	6,603	
	1 ЖЛ	20.01.2026	21.01.2026	ОХТ	мг/дм ³	46,8	
Барлығы: 4 су объектісінде 12 ЖЛ.							

3. Қазақстан Республикасы бойынша атмосфераның жерге жақын қабатының радиациялық гамма-фоны

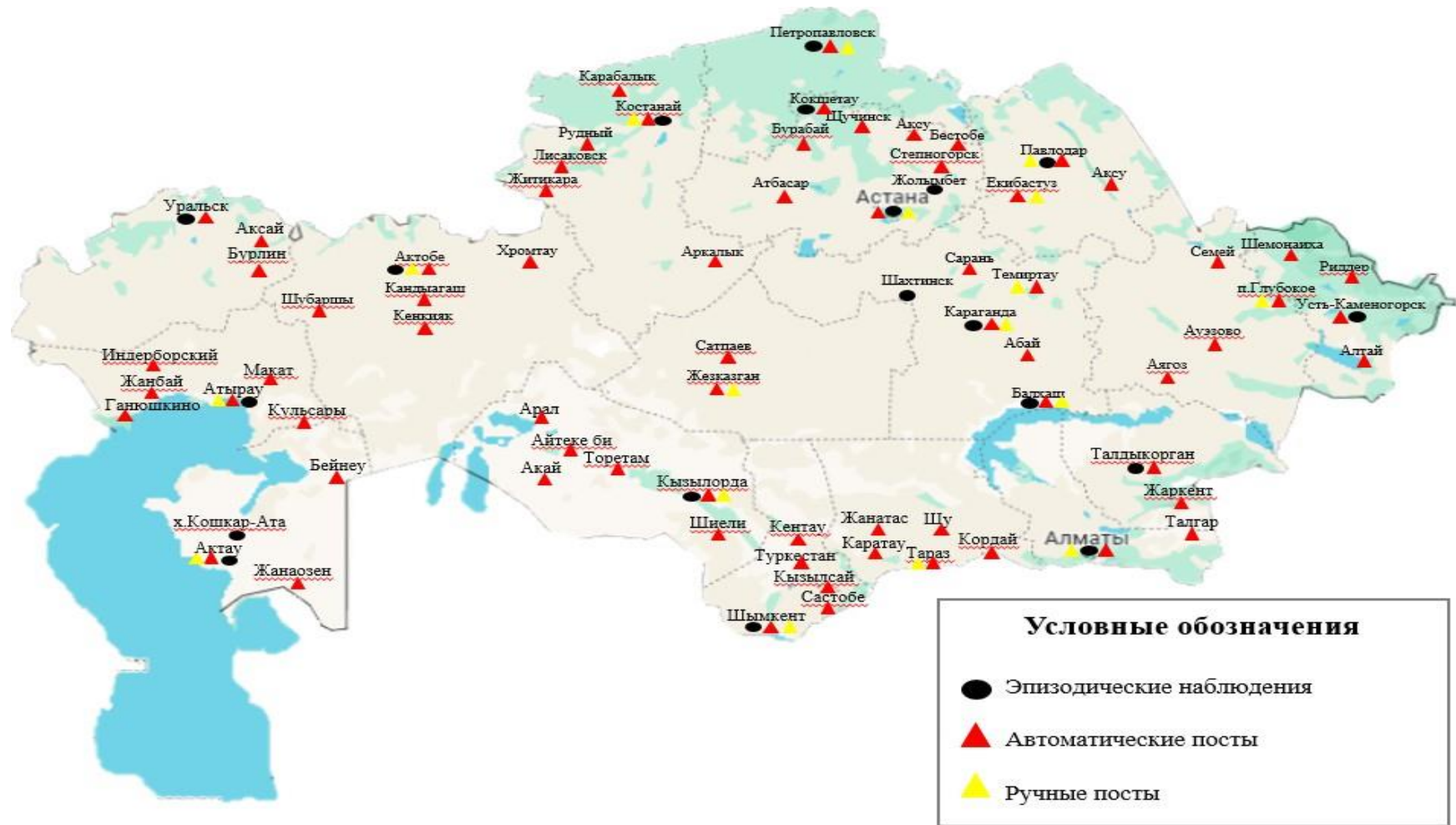
Қазақстан Республикасы аумағында гамма-фон (экспозициялық мөлшердің қуаттылығы) күн сайын 17 облыстың 89 метеорологиялық станциясында, 9 автоматты бекетте жүргізілді.

Қазақстан Республикасының елді-мекендерінің атмосфералық ауа қабатына орташа тәуліктік радиоактивтілік түсу тығыздығының мәні 0,02 – 0,29 мкЗв/сағ. шегінде болды (норматив-0,57 мкЗв/сағ дейін). Қазақстан Республикасында радиациялық гамма-фонның орташа мәні 0,13 мкЗв/сағ., яғни шекті жол берілетін шамаға сәйкес келеді.

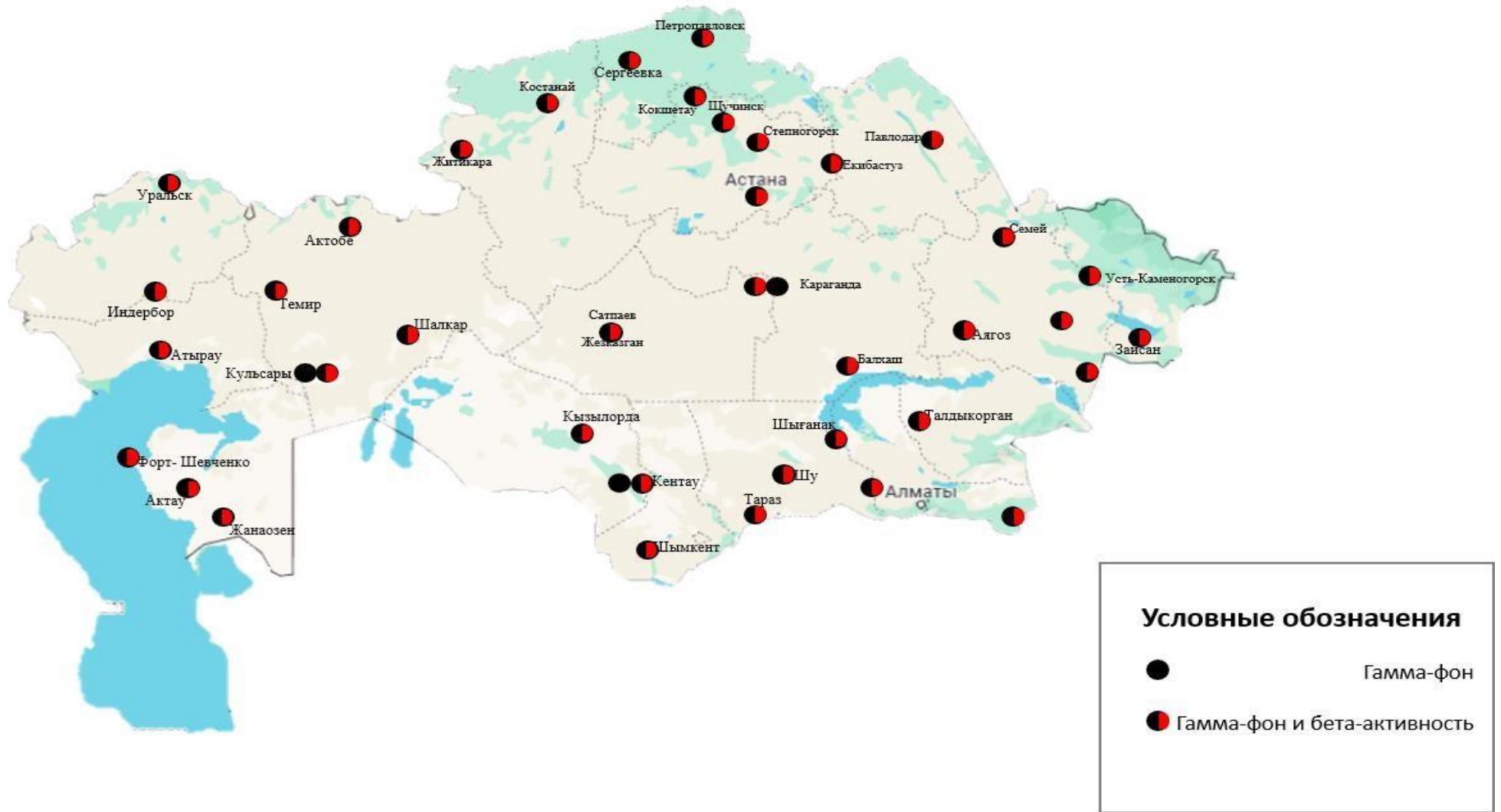
Қазақстан Республикасы бойынша атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығы

Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау Қазақстанның 17 облысында 43 метеорологиялық станцияда ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды.

ҚР аумағында атмосфераның жерге жақын қабатында орта тәуліктік радиоактивтердің түсу тығыздығы 0,9 – 3,7 Бк/м² шегінде болды (норматив - 110 Бк/м² дейін). ҚР аумағында радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,7 Бк/м², бұл шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

Қазақстан Республикасы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйіне бақылау елді-мекендерінің орналасу сызбасы

Қазақстан Республикасының аумағындағы радиациялық гамма-фон мен радиоактивті түсулерге бақылау метеостансаларының орналасу сызбасы

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік класы
	максималды бір ретті	орта-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 СанЕН

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

градациялар	Дәрежесі		Атмосфера ластануының көрсеткіштері	Бір жылғы бағалау
	атмосфераның ластануы			
I	Төмен		СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі		СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары		СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары		СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

"Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының ластануы мониторингісін ұйымдастыру және жүргізу" нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 ж. №624-Ө бұйрығына 1-қосымша)

Суды пайдалану кластарының сипаттамасы

Су сапасы класы	Суды пайдалану санаттарының сипаттамасы
1 класс (өте жақсы сапа)	Физикалық-химиялық және биологиялық сапа мәндерінде өзгерістер жоқ (немесе өте аз) жер үсті сулары. Ластаушы заттардың концентрациясы су экожүйелерінің жұмысына әсер етпейді және адам денсаулығына зиян тигізбейді. Осы кластағы жер үсті сулары су пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) арналған.
2 класс (жақсы сапа)	Адам іс-әрекетінен аз дәрежеде әсері тиген және суды пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) жарамды жер үсті сулары. Ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін қарапайым су дайындау әдістері қажет.
3 класс (орташа ластанған)	Физикалық-химиялық және биологиялық мәндері адам әрекетіне байланысты су сапасының табиғи фонынан орташа ауытқыған жер үсті сулары. Экожүйенің бұзылуының орташа белгілері тіркеледі. Суды пайдаланудың осы класындағы суды албырт балықтарын өсіру үшін пайдалану қажет емес, ал оларды ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін тазартудың неғұрлым тиімді әдістері қажет. Суды пайдаланудың барлық басқа санаттары үшін (рекреация, суару, өнеркәсіп) осы кластың түрлері шектеусіз жарамды.
4 класс (ластанған)	Жер үсті сулары адам әрекетіне байланысты су сапасының физикалық-химиялық және биологиялық мәндерінің табиғи фоннан айтарлықтай ауытқуын көрсетеді. Суды пайдаланудың осы класындағы сулар гидроэнергетика, тау-кен өндірісі, гидротранспортты қоса алғанда, суару және өнеркәсіптік су пайдалану үшін ғана жарамды. Суды пайдаланудың осы класындағы суды ауыз су-шаруашылық мақсатына пайдалану үшін су қабылдағыштардағы суды қарқынды (терең) дайындау қажет. Суды пайдаланудың осы класындағы сулар рекреациялық мақсатта ұсынылмайды.
5 класс (өте ластанған)	Адамның іс-әрекетіне байланысты су сапасының табиғи фонынан сапаның физикалық-химиялық және биологиялық мәндерінің айтарлықтай ауытқуын көрсететін жер үсті сулары. Осы кластағы суларды тек өнеркәсіптік суды пайдалану және суару мақсаттары үшін тұндыру карталарында тұндыру әдістерін қолдану кезінде пайдалануға болады.
6 класс (жоғары ластанған)	Жер үсті сулары тұрақты антропогендік жүктемеге байланысты су сапасының бірқатар нормаланған көрсеткіштері бойынша айтарлықтай ауытқуларға ие. Осы кластағы суларды тек гидроэнергетика, су көлігі мақсаттары үшін, су сапасының стандарттарын сақтауды қажет етпейтін пайдалы қазбаларды өндіру процестерінде пайдалануға болады. Басқа мақсаттар үшін суды пайдаланудың осы класындағы су ұсынылмайды.

Су пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша суды пайдалану сыныптарын саралау

Суды пайдалану класы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану кластары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Су экожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су пайдалану	Технологиялық процестер, салқындату процестері	+	+	+	+	+	-
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

*Су объектілерінде су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР АШМ СРК 20.03. 2024 жылғы № 70 Бұйрық).

Ескертпе:

"+" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"-" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0
Күшала (жалпы нысан)	2,0
Сынап (жалпы нысан)	2,1

* «Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ -32 бұйрығы

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Дозалар шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген соңғы 5 жыл ішінде орташа жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв артық емес

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ- 71 бұйрығы.

**«КАЗГИДРОМЕТ» РМК
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ**

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АСТАНА ҚАЛАСЫ
МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, 11/1
ТЕЛ. 8-(7172)-79-83-33**

E MAIL:ASTANADEM@METEO.KZ